

فصل هفدهم

بازار سرمایه

روند رکود که از اواسط سال ۱۳۸۳ در بورس اوراق بهادار کشور آغاز گردید در سال ۱۳۸۴ شدت یافت و در سال ۱۳۸۵ هر چند اکثر شاخص‌های قیمتی افزایش یافت اما تحولی که حاکی از ایجاد رونق در بورس اوراق بهادار باشد مشاهده نگردید. تداوم چالش‌های سیاسی بین‌المللی ناشی از موضوع هسته‌ای کشور، اجرای سیاست‌های تثبیت قیمت‌ها، کاهش نرخ سود تسهیلات بانکی، تجدید ساختار بازار سهام و تغییرات در ساز و کارهای داخلی بورس از برجسته‌ترین عوامل موثر بر بازار اوراق بهادار در سال ۱۳۸۵ می‌باشد.

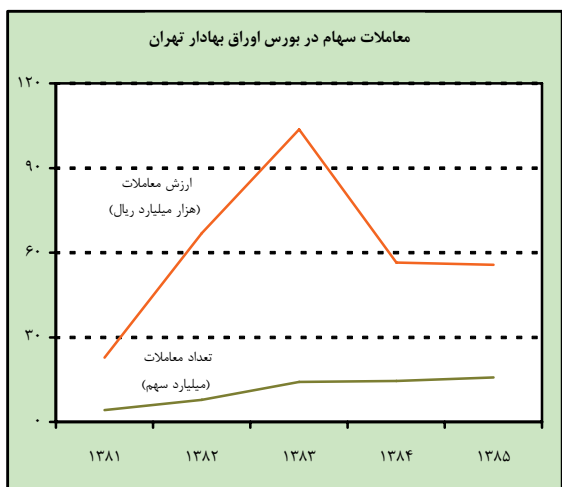
به دنبال تصویب قانون بازار اوراق بهادار در سال ۱۳۸۴ توسط مجلس شورای اسلامی، آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور و تشکیلات سازمان بورس و اوراق بهادار در سال ۱۳۸۵ به تصویب هیئت وزیران رسید. همچنین مجموعه‌ای از آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها در خصوص بورس اوراق بهادار در سال ۱۳۸۵ تدوین شد که به شرح ذیل می‌باشد:

- آیین‌نامه معاملات در شرکت بورس اوراق بهادار تهران،
- دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی بورس و اوراق بهادار،
- دستورالعمل نحوه انجام معاملات در تابلو غیر رسمی،
- دستورالعمل اجرایی موادی از آیین‌نامه انضباطی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس،
- دستورالعمل تایید صلاحیت مدیران شرکت‌های کارگزاری،
- اساسنامه شرکت بورس اوراق بهادار تهران،
- دستورالعمل نحوه دریافت مجوز تاسیس بورس‌ها، کانون‌ها و نهادهای مالی از سازمان بورس و اوراق بهادار،
- دستورالعمل نحوه تایید صلاحیت مدیران بورس‌ها،
- دستورالعمل اجرایی سبده‌گردانی (مصوب هیئت مدیره سازمان بورس)،
- اساسنامه کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار، و
- دستورالعمل تشکیل و ثبت کانون‌های فعال در بازار اوراق بهادار.

۱۷-۱-سهام

۱۷-۱-۱-معاملات سهام و حق تقدم سهام

در سال ۱۳۸۵، تعداد ۱۵۷۸۴/۴ میلیون سهم و حق تقدم سهام به ارزش ۵۵۶۴۴/۲ میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار تهران داد و ستد شد. این ارقام در مقایسه با معاملات مشابه سال قبل به ترتیب ۸/۸ درصد افزایش و ۱/۶ درصد کاهش نشان می‌دهند.

از مجموع تعداد سهام و حق تقدم سهام مورد مبادله در سال ۱۳۸۵، ۷۰/۶ درصد در تالار اصلی و ۲۹/۴ درصد در تالار فرعی داد و ستد شد. همچنین از مجموع ارزش مبادلات انجام گرفته در سال مورد بررسی، ۷۳/۲ درصد در تالار اصلی و ۲۶/۸ درصد در تالار فرعی انجام پذیرفت.

با هدف انتقال شرکت‌های فاقد حداقل اطلاعات مورد نظر بورس برای انجام معاملات یا شرکت‌های دارای اطلاعات غیر قابل اتکا، از اواسط سال ۱۳۸۵ تا بلو غیر رسمی ایجاد شد. در سال مذکور، تعداد و ارزش سهام معامله شده در تابلو غیر رسمی به ترتیب ۵۵/۱ میلیون سهم و ۶۷/۴ میلیارد ریال بود.

در سال ۱۳۸۵، تعداد روزهای فعالیت بورس اوراق بهادار

تهران ۲۳۹ روز بود. در این سال متوسط تعداد معاملات روزانه سهام و حق تقدم سهام ۶۶ میلیون سهم به ارزش ۲۳۲/۸ میلیارد ریال بود که در مقایسه با ارقام مشابه سال قبل به ترتیب به میزان ۱۱/۱ و ۰/۵ درصد افزایش داشت.

شاخص‌های فعالیت بورس اوراق بهادار تهران

سال	تعداد معاملات (میلیون سهم)			ارزش معاملات (میلیارد ریال)			تعداد روزهای فعالیت بورس طی سال	متوسط تعداد معاملات روزانه (میلیون سهم)	متوسط ارزش کل معاملات روزانه (میلیارد ریال)
	سهام	حق تقدم سهام	کل	سهام	حق تقدم سهام	کل			
۱۳۸۴	۱۳۳۷۰/۸	۱۱۳۲۲/۱	۱۴۵۰۲/۹	۵۵۵۵۸/۶	۹۷۰/۱	۵۶۵۲۸/۸	۲۴۴	۵۹/۴	۲۳۱/۷
۱۳۸۵	۱۵۴۶۷/۱	۳۱۷/۳	۱۵۷۸۴/۴	۵۴۸۲۸/۲	۸۱۶/۰	۵۵۶۴۴/۲	۲۳۹	۶۶/۰	۲۳۲/۸

ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار تهران، گزارش آماری ماهانه، سال‌های مختلف

مقایسه معاملات انجام گرفته سهام و حق تقدم سهام در نیمه‌های اول و دوم سال ۱۳۸۵ نشان می‌دهد حدود ۴۰/۰ درصد از تعداد و ۳۶/۷ درصد از ارزش کل معاملات در نیمه اول و به ترتیب ۶۰ و ۶۳/۳ درصد از تعداد و ارزش کل معاملات در نیمه دوم سال صورت گرفت. به طور کلی، به دلیل تشکیل مجامع عمومی اغلب شرکت‌های عضو و ارائه آخرین اطلاعات مالی سال قبل که برای پیش‌بینی سوددهی و وضعیت آتی شرکت‌ها و شکل‌گیری انتظارات سرمایه‌گذاران مورد نیاز می‌باشد، فعالیت بورس اوراق بهادار تهران در نیمه دوم هر سال از رونق بیشتری برخوردار بوده است. به علاوه، طی سه ماهه پایانی سال ۱۳۸۵، عرضه سهام توسط سازمان‌های دولتی و شرکت‌های مادر تخصصی دولتی افزایش چشمگیری یافت که بر میزان مبادلات سهام در نیمه دوم سال افزود.

معاملات سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران

سال	تعداد		ارزش	
	نیمه اول	نیمه دوم	نیمه اول	نیمه دوم
۱۳۸۴	۵۹/۹	۴۰/۱	۳۴/۴	۶۵/۶
۱۳۸۵	۴۰/۰	۶۰/۰	۶۳/۳	۳۶/۷

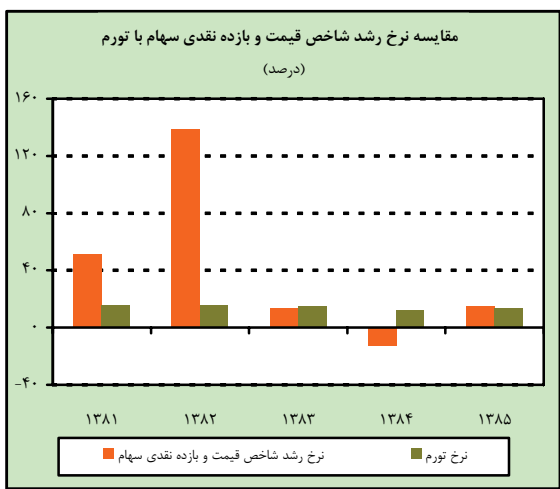
ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار تهران، گزارش آماری ماهانه، سال‌های مختلف

کادر شماره ۱۱- معاملات در تابلو غیر رسمی

براساس دستورالعمل نحوه انجام معاملات در تابلو غیر رسمی (که در تاریخ ۱۳۸۵/۶/۲۷ به تصویب هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید)، مواردی از قبیل زبان‌دهی، عدم رعایت سیاست افشای اطلاعات، مطلوب نبودن میزان فعالیت و حجم داد و ستد و گردش سهام و عدم عرضه سهام مازاد بر حد مجاز طی مهلت مناسب، با تصویب هیئت مدیره بورس و اعلام رسمی سازمان بورس و اوراق بهادار باعث حذف شرکت از تابلو فرعی و انتقال به تابلو غیر رسمی می‌گردد. ویژگی‌های تابلو غیر رسمی به شرح زیر می‌باشد:

- عمده شرکت‌های مورد معامله در این تابلو، شرکت‌هایی هستند که از حداقل اطلاعات مورد نظر بورس جهت انجام معاملات برخوردار نبوده یا اطلاعات ارائه شده توسط آنها قابلیت اتکا جهت انعکاس به بازار را ندارد. بر این اساس، ریسک سرمایه‌گذاری در این تابلو نسبت به سایر تابلوها بسیار بیشتر است. اطلاعات مربوط به معاملات این تابلو از سوی سازمان بورس منتشر نگردیده و در شاخص‌ها نیز منظور نمی‌شود.
- خرید سهام در تابلوهای غیر رسمی برای همه سهامداران اعم از جزء و عمده مجاز است. فروش مجدد سهام خریداری شده در این تابلو توسط سهامداران جزء (کمتر از ۲/۵ درصد) امکان‌پذیر نمی‌باشد. به علاوه، فروش مجدد بیش از ۲/۵ درصد سهام شرکت با ارائه دلایل توجیهی لازم به بورس امکان‌پذیر است.
- معاملات سهام در این تابلو به صورت توافقی بوده و فقط کارگزاران خاص به تشخیص هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار مجاز به معامله این سهام می‌باشند.

آمار معاملات سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۸۵ به تفکیک صنایع سی و شش گانه^(۱) نشان می‌دهد صنعت «فلزات اساسی» با ۱۷/۳ درصد از کل تعداد سهام مبادله شده و ۱۶/۴ درصد از کل ارزش سهام مبادله شده، بیشترین سهم از کل تعداد و

ارزش مبادلات سهام و حق تقدم سهام را به خود اختصاص داد. در این سال در مجموع پنج صنعت «فلزات اساسی»، «استخراج کانه‌های فلزی»، «خودرو و ساخت قطعات»، «شرکت‌های چند رشته‌ای صنعتی» و «انبوه‌سازی املاک و مستغلات» با در اختیار داشتن ۵۶/۷ درصد از کل تعداد و ۶۲/۴ درصد از کل ارزش سهام و حق تقدم داد و ستد شده، بیشترین تأثیر را بر معاملات بورس گذاشتند.

در سال مورد بررسی، از نظر درصد تغییر تعداد و ارزش معاملات سهام و حق تقدم سهام، صنعت «میلان و مصنوعات دیگر» و «استخراج زغال‌سنگ» بیشترین افزایش را در مقایسه با سال گذشته داشتند. همچنین صنایع «سایر وسایل حمل و نقل» و «محصولات

چوبی» به لحاظ تعداد سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده و گروه‌های «محصولات چوبی» و «دبافی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش» به لحاظ ارزش سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده بیشترین کاهش را در مقایسه با سال قبل داشتند.

۱- از دی ماه ۱۳۸۳، طبقه‌بندی صنایع در بورس اوراق بهادار تهران تغییر یافت و شرکت‌ها در گروه‌های جدید و براساس استانداردهای بین‌المللی طبقه‌بندی فعالیت اقتصادی «ISIC» تقسیم‌بندی شدند. در این طبقه‌بندی، تعداد صنایع مختلف در بورس اوراق بهادار از ۲۷ صنعت به ۳۶ صنعت افزایش یافت و تعریف شرکت‌ها نیز تغییر کرد.

در سال ۱۳۸۵، داد و ستد سهام در اغلب صنایع نسبت به سال قبل کاهش یافت. در این سال تعداد سهام مبادله شده تنها ۱۳ صنعت و ارزش سهام داد و ستد شده تنها ۱۰ صنعت نسبت به سال قبل افزایش یافت. سهم این صنایع از تعداد و ارزش کل مبادلات سهام به ترتیب ۴۹/۷ و ۴۳/۵ درصد بود.

در سال مورد بررسی، صنایع «فلزات اساسی»، «بانکها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی» و «استخراج کانه‌های فلزی» به ترتیب با ۱۶/۶، ۸/۱ و ۵/۲ واحد درصد، بیشترین اثر را در رشد تعداد سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده در مقایسه با سال قبل داشتند، به گونه‌ای که معادل ۲۹/۹ واحد درصد از رشد کل تعداد سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده ناشی از رشد سه صنعت مورد اشاره بود. همچنین صنایع «فلزات اساسی» و «استخراج کانه‌های فلزی» به ترتیب با ۱۲/۳ و ۱۱/۳ واحد درصد بیشترین اثر در تخفیف کاهش ارزش سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده در مقایسه با سال گذشته را به خود اختصاص دادند. با این حال، ارزش سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده در سال ۱۳۸۵ به میزان ۱/۶ درصد کاهش یافت.

در سال ۱۳۸۵، تعداد دفعات داد و ستد سهام و حق تقدم سهام حدود ۱/۹ میلیون نوبت بود که در مقایسه با سال قبل ۱۲/۱ درصد کاهش یافت. کاهش رقم مزبور در سال قبل معادل ۹/۶ درصد بود. در سال مورد بررسی، تعداد خریداران سهام و حق تقدم سهام نیز به ۹۸۷۴۰۴ نفر رسید که در مقایسه با سال قبل ۱۷/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. کاهش تعداد خریداران در سال ۱۳۸۴ معادل ۲۳/۸ درصد بود. کاهش تعداد خریداران موجب شد تا متوسط خرید هر نفر در سال ۱۳۸۵ به ۵۶/۴ میلیون ریال افزایش یابد که در مقایسه با سال قبل ۱۹/۳ درصد افزایش داشت. از آنجا که تعداد خریداران با کاهش و تعداد سهام مبادله شده در سال مورد بررسی با افزایش همراه بود، متوسط تعداد خرید هر نفر در مقایسه با سال قبل ۳۱/۹ درصد افزایش یافت و به ۱۵۹۸۵/۷ سهم رسید. ارقام فوق حاکی از کاهش قابل ملاحظه حضور سهامداران خرد طی سال‌های اخیر در بورس اوراق بهادار است.

تعداد دفعات معامله و تعداد خریداران سهام

درصد تغییر	سال		
	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳
تعداد دفعات معامله	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۳
	-۹/۶	۱۸۵۸۹۹۹	۲۳۴۰۶۴۷
تعداد خریداران	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۳
	-۲۳/۸	۹۸۷۴۰۴	۱۱۹۶۵۴۵
متوسط تعداد خرید هر نفر (سهم)	۳۱/۹	۱۵۹۸۵/۷	۹۰۲۳/۶
متوسط ارزش خرید هر نفر (میلیون ریال)	۱۹/۳	۵۶/۴	۴۷/۲
	-۲۸/۵		۶۶/۰

ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار تهران، گزارش آماری ماهانه، سال‌های مختلف

در پایان سال ۱۳۸۵، ارزش جاری بازار سهام به ۳۹۵۰۲۸/۲ میلیارد ریال رسید که در مقایسه با رقم پایان سال قبل ۲۱/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. ارزش جاری دلاری بازار سهام کشور براساس نرخ ارز بین بانکی^(۱) نسبت به پایان سال قبل با ۱۹/۹ درصد افزایش به ۴۲/۷ میلیارد دلار بالغ گردید. همچنین، نسبت ارزش جاری بازار سهام به تولید ناخالص داخلی، که به عنوان معیار سنجش عمق بازار سهام مورد استفاده قرار می‌گیرد، در سال مورد بررسی ۱۹/۴ درصد بود که در مقایسه با سال قبل تغییر محسوسی نداشت.

روند ارزش جاری بازار سهام طی سال ۱۳۸۵ نشان می‌دهد که از فروردین تا اسفند سال مورد بررسی به جز در ماه‌های تیر و مرداد، ارزش جاری بازار روندی افزایشی داشت. بیشترین کاهش ارزش بازار در مرداد ماه رخ داد. در سال ۱۳۸۵، صنایع «ساخت فلزات اساسی»، «خودرو و ساخت قطعات» و «سیمان، آهک و گچ» به ترتیب با ۱۷/۲، ۱۴/۳ و ۱۲/۳ درصد و در مجموع به میزان ۴۳/۸ درصد، بیشترین سهم از ارزش جاری بازار سهام را در اختیار داشتند. نسبت فعالیت بورس^(۲) در سال ۱۳۸۵ به ۱۶/۳ درصد رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۰/۷ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

۱- نرخ دلار در بازار بین بانکی در آخرین روز معاملات بورس در سال ۱۳۸۵ به میزان ۹۲۴۳ ریال بود.

۲- نسبت فعالیت (Turnover Ratio) عبارت است از ارزش سهام داد و ستد شده طی سال به میانگین ارزش جاری بازار در سال مورد بررسی.

ارزش جاری بازار سهام، نسبت فعالیت و نسبت سهام داد و ستد شده به کل سهام منتشر شده (۱) (۲)

سال	ارزش جاری بازار در پایان سال	ارزش معاملات	میانگین ارزش جاری بازار	نسبت فعالیت بورس (درصد)	نسبت تعداد سهام داد و ستد شده به کل سهام منتشر شده
۱۳۸۴	۳۲۵۷۲۲/۸	۵۶۵۲۸/۸	۳۶۳۴۱۷/۳	۱۵/۶	۱۳/۷
	(-۱۶/۰)	(-۴۵/۵)	(-۲/۹)		
۱۳۸۵	۳۹۵۰۲۸/۲	۵۵۶۴۴/۲	۳۴۱۰۰۲/۶	۱۶/۳	۱۱/۶
	(۲۱/۳)	(-۱/۶)	(-۶/۲)		

۱- شامل معاملات اوراق مشارکت نمی‌باشد.

ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار تهران، گزارش آماری ماهانه، سال‌های مختلف
۲- ارقام داخل پرانتز درصد تغییرات هر سال نسبت به سال قبل می‌باشد.

نسبت تعداد سهام داد و ستد شده به کل سهام منتشر شده در سال ۱۳۸۵ به ۱۱/۶ درصد رسید که در مقایسه با رقم

مشابه سال قبل (۱۳/۷ درصد) ۱۵/۴ درصد کاهش داشت.

کادر شماره ۱۲- تشکیلات سازمان بورس و اوراق بهادار

به منظور تحقق اهداف و انجام وظایف تعریف شده در قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران و در اجرای ماده ۵ قانون مذکور، تشکیلات سازمان بورس و اوراق بهادار در تاریخ ۱۳۸۵/۹/۸ به تصویب هیئت وزیران رسید. براساس این مصوبه، سازمان دارای چهار معاونت اجرایی، حقوقی، نظارت بر نهادهای مالی و نظارت بر بورس‌ها و ناشران است. سازمان علاوه بر معاونت‌ها، دارای واحدهای اداری شامل مدیریت روابط عمومی و بین‌الملل، مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی و مدیریت حراست می‌باشد. شرح تفصیلی وظایف هر یک از واحدهای اداری سازمان در چارچوب اساسنامه و قانون بازار اوراق بهادار به تصویب هیئت مدیره سازمان می‌رسد.

به علاوه، در این مصوبه در ارتباط با بورس‌ها، کانون‌ها، نهادهای مالی و سایر شرکت‌هایی که مجوز خود را از سازمان بورس و اوراق بهادار یا شورای عالی بورس دریافت نموده‌اند موارد ذیل تبیین گردیده است:

- شکل‌دهی ساختار نظارتی تشکیلات در چارچوب مصوبات سازمان بورس و اوراق بهادار،
- شرایط احراز و تایید صلاحیت مدیران ارشد فعال در تشکیلات توسط هیئت مدیره سازمان،
- تهیه گزارش‌های تشکیلات در چارچوب مصوب سازمان و
- ارائه گزارش متناسب با نیاز سازمان بورس و اوراق بهادار به سازمان.

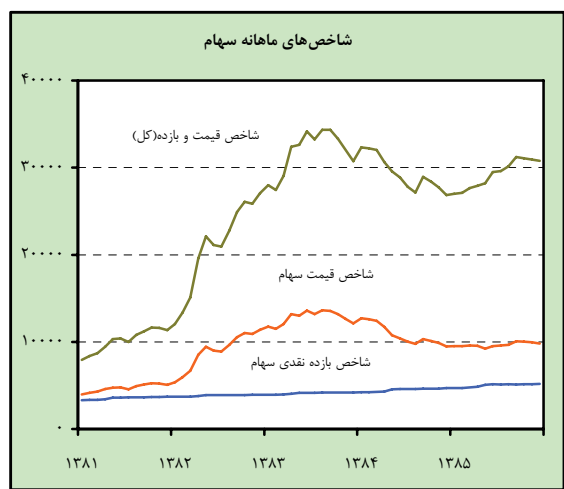
۱۷-۱-۲- شاخص‌های قیمت و بازدهی بازار سهام

شاخص قیمت و بازده نقدی سهام در سال ۱۳۸۵ به ۳۰۷۸۶/۵ رسید که در مقایسه با شاخص سال قبل با افزایش ۱۴/۷ درصدی همراه بود. بیشترین افزایش شاخص در شهریور به وقوع پیوست. دو جزء شاخص مزبور، یعنی شاخص‌های «کل قیمت» و «بازده نقدی» در پایان سال مورد بررسی به ۹۸۲۱ و ۵۱۸۲ واحد رسیدند که در مقایسه با ارقام مشابه سال قبل به ترتیب ۳/۸ و ۱۰/۴ درصد افزایش داشتند.

در سال ۱۳۸۵، نسبت P/E بورس اوراق بهادار معادل ۵/۵ بود.

به دلیل افزایش شاخص کل قیمت و کاهش بازده هر سهم، نسبت مذکور

در مقایسه با سال قبل تغییر قابل ملاحظه‌ای نداشت. در این سال شاخص کل قیمت صرف نظر از فراز و فرودهای آن روندی صعودی پیمود.

(۱۳۶۹=۱۰۰)

شاخص‌های بازدهی سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران

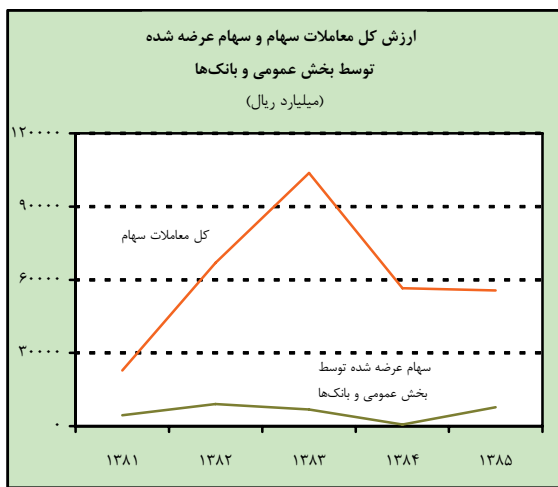
درصد تغییر	پایان سال				
	۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳		
۱۴/۷	-۱۲/۷	۳۰۷۸۶/۵	۲۶۸۴۹/۸	۳۰۷۶۲/۰	شاخص قیمت و بازده نقدی
۱۰/۴	۱۱/۸	۵۱۸۲/۰	۴۶۹۲/۲	۴۱۹۸/۱	شاخص بازده نقدی
۳/۸	-۲۱/۹	۹۸۲۱/۰	۹۴۵۹/۴	۱۲۱۱۳/۰	شاخص کل قیمت
-۰/۸	-۳۸/۸	۲۰۷۷۰/۴	۲۰۹۴۱/۴	۳۴۲۰۵/۱	شاخص قیمت مالی
۴/۴	-۱۹/۴	۷۷۵۱/۶	۷۴۲۷/۳	۹۲۱۵/۰	شاخص قیمت صنعت
۷/۱	-۲۴/۴	۹۷۸۱/۵	۹۱۳۵/۷	۱۲۰۸۵/۸	شاخص قیمت تالار اصلی
-۶/۹	-۱۰/۰	۹۱۶۴/۲	۹۸۴۶/۳	۱۰۹۴۲/۴	شاخص قیمت تالار فرعی

ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار تهران، گزارش آماری ماهانه، سال‌های مختلف

در میان اجزای شاخص کل قیمت سهام در سال ۱۳۸۵، «شاخص قیمت مالی» متأثر از کاهش قابل ملاحظه ارزش پرتفو شرکت‌های سرمایه‌گذاری، تا پایان آذر ماه روندی نزولی داشت. رقم شاخص در آذر ماه ۱۷۴۵۸/۳ واحد بود که نسبت به پایان سال قبل ۱۶/۶ درصد کاهش یافت. پس از آن شاخص مذکور رشد صعودی خود را آغاز کرد، به گونه‌ای که در پایان سال به ۲۰۷۷۰/۴ واحد رسید که در مقایسه با رقم شاخص در سال قبل به میزان ۲۰۹۴۱/۴ واحد، به میزان ۰/۸ درصد کاهش نشان داد. کاهش این شاخص در سال قبل حدود ۳۸/۸ درصد بود. شاخص قیمت صنعت نیز از ۷۴۲۷/۳ واحد در پایان سال ۱۳۸۴ به ۷۷۵۱/۶ واحد در پایان سال ۱۳۸۵ رسید و با افزایش ۴/۴ درصدی مواجه شد. کاهش شاخص صنعت در سال قبل ۱۹/۴ درصد بود.

در میان صنایع سی و شش گانه بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۸۵، شاخص قیمت اغلب صنایع (۲۰ گروه صنعتی) کاهش یافت. شاخص قیمت صنایع «استخراج کانه‌های فلزی» و «فلزات اساسی» به ترتیب با ۱۳۴ و ۹۷/۳ درصد بیشترین رشد و صنایع «دباغی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش» و «پیمانکاری صنعتی» به ترتیب با ۶۸/۳ و ۴۷/۸ درصد بیشترین کاهش شاخص قیمت را در میان صنایع مختلف به خود اختصاص دادند.

در سال ۱۳۸۵، شاخص کل قیمت سهام در تالار اصلی با افزایش و شاخص کل قیمت سهام در تالار فرعی با کاهش مواجه بود. در این سال شاخص قیمت در تالار اصلی به ۹۷۸۱/۵ واحد رسید که در مقایسه با رقم شاخص در پایان سال ۱۳۸۴ به میزان ۷/۱ درصد افزایش یافت. شاخص کل قیمت در تالار فرعی از ۹۸۴۶/۳ واحد در پایان سال ۱۳۸۴ به ۹۱۶۴/۲ واحد در پایان سال ۱۳۸۵ رسید که ۶/۹ درصد کاهش نشان می‌دهد.

۱۷-۲- عرضه سهام توسط بخش عمومی و بانکها

به منظور توسعه مشارکت عمومی از طریق واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت، در سال ۱۳۸۴ طرحی با نام «آیین‌نامه اجرایی افزایش ثروت خانوارهای ایرانی از طریق گسترش سهم بخش تعاون براساس توزیع سهام عدالت» به تصویب هیئت وزیران رسید. این طرح با هدف توزیع متعادل‌تر ثروت، افزایش درآمد و خوداتکایی خانوارهای نیازمند، کاهش اندازه بخش دولتی و تسریع روند خصوصی‌سازی، به‌کارگیری روش‌های سالم‌تر و شفاف‌تر واگذاری سهام و گسترش سهم بخش تعاون در اقتصاد کشور مطرح شد.

براساس گزارش سازمان خصوصی‌سازی، تا پایان سال ۱۳۸۵ تعداد ۶۷۸۹/۸ میلیون سهم شرکت‌های دولتی به ارزش ۲۱۷۹۳/۷ میلیارد ریال به ۴۹۸۱/۵ هزار نفر از مشمولان مرحله اول طرح سهام عدالت واگذار گردید. مشمولان مرحله اول طرح دربرگیرنده دهک‌های پایین درآمدی (افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور و رزمندگان فاقد درآمد) می‌باشند.

در سال ۱۳۸۵، در مجموع ۲۸۷۸/۴ میلیون سهم به ارزش ۷۷۹۵/۳ میلیارد ریال توسط سازمان خصوصی‌سازی به طور اصلتی و به وکالت از طرف سازمان‌ها و شرکت‌های مادر تخصصی در قالب سهام عدالت و از طریق بورس اوراق بهادار تهران عرضه شد که در مقایسه با سال قبل از نظر تعداد ۱۷۲۶/۹ درصد و از نظر ارزش ۱۰۹۵/۳ درصد افزایش یافت. ارقام مذکور در سال قبل ۱۵۷/۶ میلیون سهم به ارزش ۶۵۲/۲ میلیارد ریال بود. تعداد و ارزش سهام عرضه شده از طریق بورس به ترتیب ۱۲۱۸/۸ میلیون سهم و ۳۴۰۸/۴ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل به ترتیب ۶۷۳/۶ و ۴۲۲/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، فقط سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی عرضه کننده سهام بودند و بنیادها و سیستم بانکی هیچ‌گونه عرضه‌ای نداشتند.

در میان سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی، «سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران» و «سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران» به ترتیب ۸۵/۸ و ۱۱/۲ درصد از کل ارزش و ۸۸/۳ و ۷/۹ درصد از تعداد کل سهام عرضه شده در سال ۱۳۸۵ را به خود اختصاص دادند.

عرضه سهام توسط بخش عمومی و بانک‌ها

دستگاه عرضه کننده	تعداد (میلیون سهم)		ارزش (میلیارد ریال)		درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۱۳۸۴	(۱)۱۳۸۵	۱۳۸۴	(۱)۱۳۸۵	تعداد	ارزش	تعداد	ارزش
سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی	۱۵۷/۶	۲۸۷۸/۴	۶۵۲/۲	۷۷۹۵/۳	⊕	⊕	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
بنیادها	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	⊖	⊖	۰/۰	۰/۰
سیستم بانکی	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	⊖	⊖	۰/۰	۰/۰
جمع	۱۵۷/۶	۲۸۷۸/۴	۶۵۲/۲	۷۷۹۵/۳	⊕	⊕	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار تهران، گزارش آماری ماهانه، سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵
۱- شامل واگذاری ۱۶۵۹/۶ میلیون سهم به ارزش ۴۳۸۶/۹ میلیارد ریال سهام شرکت‌های مادر تخصصی در قالب سهام عدالت است.

۱۷-۳- پذیرش شرکت‌های جدید در بورس

در سال ۱۳۸۵، نام سه شرکت «گسترش سرمایه‌گذاری ایران خودرو»، «ملی صنایع مس ایران» و «فولاد مبارکه اصفهان» به فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در بورس افزوده شد. به این ترتیب، تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس در پایان سال ۱۳۸۵ به ۴۳۵ شرکت رسید. نام کلیه شرکت‌های پذیرفته شده جدید در فهرست تالار فرعی درج شد. ارزش اسمی شرکت‌های پذیرفته شده بالغ بر ۲۳۰۸۹ میلیارد ریال بود.

تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران (۱)

تغییر	پایان سال		
	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۳
شرکت‌های پذیرفته شده	۶	۴۳۵	۴۲۶
شرکت‌های سرمایه‌گذاری	۳	۴۰	۳۶
سایر شرکت‌ها	۳	۳۹۵	۳۹۰
شرکت‌های پذیرفته شده مشروط	۲	۳۲	۳۴
جمع	۸	۴۶۷	۴۶۰

ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار تهران، گزارش آماری ماهانه، سال‌های مختلف
۱- از مجموع شرکت‌های درج شده در تابلوی بورس در پایان سال ۱۳۸۵، تعداد ۱۴۸ شرکت در تابلوی اصلی، ۱۸۰ شرکت در تابلوی فرعی و ۸۹ شرکت در تابلوی غیر رسمی بودند.

در سال ۱۳۸۵، علاوه بر شرکت‌های پذیرفته شده قطعی، تعداد ۳۲ شرکت نیز به صورت مشروط در بورس اوراق بهادار پذیرفته شدند. براین اساس، با احتساب شرکت‌های مذکور، تعداد کل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس به ۴۶۷ رسید.

۱۷-۴- منابع افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس

در سال ۱۳۸۵، تعداد ۶۱ شرکت اقدام به ثبت افزایش سرمایه کردند. مجموع افزایش سرمایه شرکت‌های مذکور به میزان ۱۱۵۸۵ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۵۴/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، منبع اصلی تامین مالی افزایش سرمایه شرکت‌ها، اندوخته‌ها و سود انباشته بود، به گونه‌ای که ۵۲ درصد از مجموع افزایش سرمایه شرکت‌ها فقط از محل اندوخته و سود انباشته شرکت‌ها تامین شد. به علاوه، ۴۲ درصد افزایش سرمایه فقط از محل آورده نقدی و مطالبات سهامداران بود.

منابع تامین مالی افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران (میلیارد ریال)

سال	فقط از محل اندوخته‌ها و سود انباشته	فقط از محل مطالبات و آورده نقدی	از محل اندوخته‌ها و سود انباشته و مطالبات و آورده نقدی	از محل صرف سهام	جمع کل افزایش سرمایه	درصد تغییر افزایش سرمایه
۱۳۸۴	۴۸۳۵/۲	۱۷۰۵۰/۲	۳۵۶۲/۷	۰۰۰	۲۵۴۴۸/۱	-۲۲/۵
۱۳۸۵	۶۰۲۴/۲	۴۸۶۵/۷	۶۹۵/۱	۰۰۰	۱۱۵۸۵/۰	-۵۴/۵

ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار تهران

۱۷-۵- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

در سال مورد بررسی، در اجرای بند (الف) ماده ۱۵ قانون برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه و با هدف گسترش شبکه کارگزاری و پذیرش کارگزاران محلی، ۸ مجوز جدید کارگزاری به متقاضیان واجد شرایط اعطا شد. بدین ترتیب در سال ۱۳۸۵، در مجموع ۹۱ شرکت کارگزاری موجود در بورس اوراق بهادار با مجموع ۳۷۵ شعبه کارگزاری در تالارهای اصلی، فرعی، اختصاصی و مناطق به داد و ستد سهام اشتغال داشتند. در این بین، ۱۴ کارگزاری مربوط به بانک‌های دولتی و خصوصی بودند که سهم آنها از مجموع ارزش خرید و فروش سهام و حق تقدم سهام به ترتیب ۴۵/۷ و ۴۹/۵ درصد بود. ارقام مشابه در سال ۱۳۸۴ به ترتیب ۵۰/۲ و ۴۳/۵ درصد بود. در سال ۱۳۸۵، تعداد ۳۶ تالار اختصاصی در تهران و ۶ تالار اختصاصی در شهرستان‌ها فعالیت داشتند.

فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

(میلیارد ریال)

کارگزاران	تعداد	خرید سهام		فروش سهام		سهم از خرید سال ۱۳۸۵	سهم از فروش سال ۱۳۸۵
		۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۴		
غیر بانکی	۷۷	۳۰۲۲۱/۰	۲۸۱۵۵/۰	۲۸۰۸۳/۰	۳۱۹۴۰/۰	۵۴/۳	۵۰/۵
بانک‌ها	۱۴	۲۵۴۲۳/۰	۲۸۳۷۴/۰	۲۷۵۶۱/۰	۲۴۵۸۹/۰	-۱۰/۴	۴۹/۵
جمع کل	۹۱	۵۵۶۴۴/۰	۵۶۵۲۹/۰	۵۵۶۴۴/۰	۵۶۵۲۹/۰	-۱/۶	۱۰۰/۰

ماخذ: سازمان بورس اوراق بهادار، گزارش سال ۱۳۸۵

۱۷-۶- تالارهای منطقه‌ای

در سال ۱۳۸۵، سازمان بورس اوراق بهادار تهران در راستای گسترش جغرافیایی بورس و فراهم کردن امکان دسترسی عموم مردم به بازار سرمایه و ایجاد فرصت سرمایه‌گذاری برای آنها به تاسیس دو تالار جدید در مناطق مختلف کشور اقدام نمود. با افتتاح تالارهای منطقه‌ای اراک و گلستان در سال ۱۳۸۵، تعداد تالارهای منطقه‌ای فعال کشور به ۲۳ تالار افزایش یافت. در این سال مجموع مبادلات انجام شده (حجم خرید و فروش) در تالارهای منطقه‌ای ۱۱۷۱۳/۷ میلیون اوراق بهادار به ارزش ۴۳۷۸۸/۴ میلیارد ریال بود.

که به ترتیب ۳۶/۹ و ۳۹/۰ درصد از تعداد و ارزش کل مبادلات در بورس اوراق بهادار را تشکیل می‌دهد. از مجموع تعداد و ارزش مبادلات سهام و حق تقدم سهام در تالارهای منطقه‌ای کشور به ترتیب ۲۴/۳ و ۲۷/۵ درصد به تالار منطقه‌ای کیش و ۱۱/۸ و ۱۱/۲ درصد به تالار منطقه‌ای فارس اختصاص داشت. علاوه بر تسهیل دسترسی شهرستان‌ها به بازار اوراق بهادار، برقراری دوره‌های آموزشی، فرهنگ‌سازی و شناسایی و معرفی شرکت‌های دارای ظرفیت پذیرش در بورس اوراق بهادار از دیگر اهداف ایجاد تالارهای منطقه‌ای است.

۱۷-۷- بورس فلزات

در سال ۱۳۸۵، همانند سال قبل محصولات شش گروه فلزی در بورس فلزات مورد داد و ستد قرار گرفت. در این سال در مجموع ۶۲۴۳/۱ هزار تن محصولات فلزی به ارزش ۴۴۱۰۶/۸ میلیارد ریال در این بورس مبادله شد که نسبت به سال قبل به ترتیب ۲۱/۶ و ۸۲/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. از رقم مذکور ۶۰۳۳/۳ هزار تن به ارزش ۳۲۸۰۸/۲ میلیارد ریال به معاملات فولاد اختصاص داشت. حجم معاملات مس و آلومینیوم نیز به ترتیب ۱۱۱/۷ و ۹۰/۸ هزار تن و ارزش آنها به ترتیب ۷۲۱۰/۱ و ۲۶۳۴/۷ میلیارد ریال بود. سهم سه محصول روی، کنسانتره طلا و کنسانتره مولیبدن از مجموع مبادلات بورس فلزات، اندک بود.

۱۷-۸- بورس کالای کشاورزی ایران

در سال ۱۳۸۵، حدود ۲۹۶/۵ هزار تن ذرت، جو، انواع کنجاله، برنج، عدس، شکر، خرما، چای و کشمش به ارزش ۶۰۲/۵ میلیارد ریال در بورس کالای کشاورزی مبادله شد. از رقم مذکور ۱۴۹/۸ هزار تن ذرت به ارزش ۲۷۲/۸ میلیارد ریال مورد معامله قرار گرفت. حجم معاملات انواع کنجاله، جو و خرما به ترتیب ۸۱/۹، ۳۹ و ۲۴/۵ هزار تن به ارزش ۲۲۸/۵، ۶۲/۵ و ۳۲ میلیارد ریال بود. سهم پنج کالای برنج، عدس، شکر، چای و کشمش در معاملات سال ۱۳۸۵ ناچیز بود. در سال مورد بررسی، معاملات در بورس کالای کشاورزی به دو روش نقدی و نسیه صورت گرفت. سهم معاملات نقدی و نسیه از ارزش کل معاملات این سال به ترتیب ۹۴/۷ و ۵/۳ درصد بود. همچنین سهم معاملات نقد و نسیه از حجم کل معاملات به ترتیب ۹۵/۱ و ۴/۹ درصد بود.

۱۷-۹- اوراق مشارکت

در سال ۱۳۸۵، در مجموع ۴۵۷۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت توسط دولت، بانک مرکزی و شرکت‌ها منتشر شد. از این مبلغ ۳۷۹۶۲/۱ میلیارد ریال به فروش رسید که معادل ۸۳/۱ درصد کل اوراق منتشر شده بود. رقم مزبور در مقایسه با فروش اوراق مشارکت در سال قبل ۳۱/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. رقم مصوب کل اوراق مشارکت در سال مورد بررسی ۶۷۴۰۰ میلیارد ریال بود. همانند سال‌های قبل، اوراق منتشره دارای سود روزشمار بوده و قابلیت بازخرید آن در هر زمان وجود داشت. نرخ سود علی‌الحساب انواع اوراق مشارکت منتشر شده در سال ۱۳۸۵ معادل ۱۵/۵ درصد در سال و معاف از مالیات بود.

وضعیت اوراق مشارکت تا پایان سال ۱۳۸۵

(میلیارد ریال)

وضعیت اوراق مشارکت در پایان سال ۱۳۸۵	نرخ سود علی‌الحساب (درصد)	مبلغ فروخته	مبلغ منتشر شده	مبلغ مصوب	تعداد دفعات انتشار اوراق مشارکت	تعداد طرح‌های اوراق مشارکت منتشره در هر سال		سال		
						اوراق مشارکت	سرسید شده			
اوراق مشارکت	سرسید نشده	۱۸۰۰۰/۰	۱۰۷۷۴/۸	۱۵/۵-۱۹ ^(۱)	۲۸۷۷۴/۸	۳۴۸۰۰/۰	۳۸۷۰۰/۰	۱۷	۱۷	۱۳۸۴
اوراق مشارکت	سرسید شده	۳۷۹۶۲/۱	۰/۰	۱۵/۵	۳۷۹۶۲/۱	۴۵۷۰۰/۰	۶۷۴۰۰/۰	۱۸	۱۸	۱۳۸۵
جمع کل از ابتدای انتشار (سال ۱۳۷۳)		۸۷۵۴۸/۱	۱۰۱۵۸۸/۹		۱۹۹۰۶۲/۳	۲۱۷۶۱۱/۹	۲۵۲۰۱۱/۹	۱۱۶	۱۰۹	

۱- نرخ سود علی‌الحساب ۱۹ درصد مربوط به اوراق مشارکت ایران خودرو می‌باشد که در سال ۱۳۸۴ منتشر گردید.

از مجموع اوراق مشارکت فروش رفته در سال مورد بررسی، ۱۱۲۷۵/۱ میلیارد ریال (۲۹/۷ درصد) توسط دولت در قالب بند (الف) تبصره ۱ و بند (ب) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، ۲۲۱۸۷ میلیارد ریال (۵۸/۴ درصد) توسط بانک مرکزی در قالب ماده ۱۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ۴۵۰۰ میلیارد ریال (۱۱/۹ درصد) توسط شرکت ملی صنایع پتروشیمی منتشر شد.

براساس جزء ۱ بند (الف) تبصره ۱ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، به هیئت وزیران اجازه داده شد تا به منظور تسریع در اجرای عملیات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای انتفاعی مندرج در پیوست شماره ۱ قانون بودجه تا مبلغ ۸۴۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر نماید. بر این اساس در اوایل دی ماه سال مورد بررسی، دولت اقدام به انتشار ۸۴۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت ۵ ساله با سود علی‌الحساب ۱۵/۵ درصد نمود که ۵۰۴۰/۲ میلیارد ریال آن، معادل ۶۰ درصد کل اوراق، به فروش رسید.

همچنین طبق جزء ۵ بند (ب) تبصره ۶ قانون بودجه، به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده شد به منظور اجرای پروژه‌های نوسازی بافت‌های فرسوده به میزان ۵۰۰ میلیارد ریال و نیز شهرداری‌ها با تصویب شورای شهر برای سرمایه‌گذاری در نوسازی بافت‌های فرسوده تا سقف ۵۰۰ میلیارد ریال اقدام به انتشار اوراق مشارکت نمایند. در همین راستا وزارت مسکن و شهرسازی از ۵۰۰ میلیارد ریال اوراق منتشره ۴۳۵/۵ میلیارد ریال را به فروش رساند. شهرداری مشهد نیز معادل ۳۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر نمود که کلیه اوراق مزبور به فروش رسید.

همچنین مطابق جزء ۳ بند (الف) تبصره ۱ قانون بودجه، به هیئت وزیران اجازه داده شد تا برای تکمیل عملیات اجرایی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تا مبلغ ۶۰۰۰ میلیارد ریال از سرمایه‌های مردم از طریق فروش اوراق مشارکت استفاده نماید. اصل و سود این اوراق از محل منابع داخلی شرکت‌های استفاده‌کننده تامین و پرداخت خواهد شد. بر این اساس، وزارت نیرو برای تامین مالی طرح‌های بخش آب و برق اقدام به انتشار ۲۸۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت چهار ساله نمود که تمام آن به فروش رسید. وزارت راه و ترابری نیز اقدام به انتشار ۲۷۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت چهار ساله برای تامین مالی طرح‌های ساخت و توسعه حمل و نقل و بخش راه‌آهن نمود که ۲۶۹۹/۳ میلیارد ریال آن به فروش رسید.

در سال ۱۳۸۵، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در اجرای سیاست‌های پولی موضوع ماده ۱۰ قانون برنامه چهارم توسعه اقدام به انتشار ۲۶۵۰۰ میلیارد ریال اوراق یک ساله نمود که ۲۲۱۸۷ میلیارد ریال آن، معادل ۸۳/۷ درصد، به فروش رسید. اوراق مذکور در پنج مرحله و به ترتیب به میزان ۷۵۰۰، ۵۰۰۰، ۴۰۰۰ و ۵۰۰۰ میلیارد ریال منتشر شد که به ترتیب ۶۴۰۷/۱، ۴۳۵۶/۱، ۴۵۷۶/۱ و ۲۵۸۴/۹ و ۴۲۶۲/۸ میلیارد ریال آن به فروش رسید.

علاوه بر اوراق مشارکت دولت و بانک مرکزی، شرکت ملی صنایع پتروشیمی برای اجرای طرح‌های پتروشیمی براساس ساز و کار پیش‌بینی شده در ماده ۴ قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت (مصوب ۱۳۷۶) مبلغ ۴۵۰۰ میلیارد ریال اوراق مشارکت منتشر نمود که کلیه اوراق مزبور به فروش رسید. این اوراق ۳ ساله بود و سود علی‌الحساب ۱۵/۵ درصد داشت. شورای پول و اعتبار سقف اوراق مشارکت قابل انتشار از طریق این ساز و کار در سال ۱۳۸۵ را ۱۱۰۰۰ میلیارد ریال تعیین نموده بود که در مجموع ۴۰/۹ درصد آن منتشر شد.

با تصویب قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور توسط مجلس شورای اسلامی در بهمن ماه ۱۳۸۲، آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۷ قانون مذکور در تیر ماه ۱۳۸۳ توسط هیئت وزیران تصویب شد. براساس این آیین‌نامه، شرکت‌های پذیرفته شده در بورس مجاز شدند جهت تامین بخشی از منابع مالی مورد نیاز طرح‌های توسعه و نوسازی خود اوراق مشارکت با نام، با مجوز بورس اوراق بهادار به

قیمت اسمی مشخص و برای مدت معین منتشر کنند. سقف انتشار اوراق مشارکت مذکور برای سال ۱۳۸۵ مبلغ ۵۰۰۰ میلیارد ریال تعیین شد اما در این خصوص اوراقی منتشر نگردید. در پی پذیرش اوراق مشارکت ایران خودرو در سال ۱۳۸۴ به عنوان اولین اوراق مشارکت شرکتی موضوع ماده ۱۷ قانون تسهیل نوسازی صنایع و انتشار مبلغ ۱۰۰۰ میلیارد ریال اوراق توسط شرکت مذکور، در سال ۱۳۸۵، داد و ستد این اوراق در بورس در جریان بود که تعداد ۵/۵ میلیون اوراق مشارکت به ارزش ۴۸۹/۳ میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار مورد داد و ستد قرار گرفت.

۱۷-۱۰- بررسی مقایسه‌ای بورس ایران در جهان

بورس‌های اوراق بهادار جهان در سال ۲۰۰۶ میلادی همانند سال ۲۰۰۵ سال پررونقی را پشت سر گذاشتند. بررسی‌های عمده فعالیت بورس‌های عضو فدراسیون جهانی بورس‌ها^(۱) نشان می‌دهد که به استثنای دو بورس^(۲)، بقیه بورس‌های عضو در این سال با رشد مواجه بودند. البته همانند سال قبل، رشد بازارهای نوظهور به مراتب سریع‌تر از رشد بازارهای توسعه یافته بود. در سال ۲۰۰۶ میلادی، بورس‌های نیویورک، توکیو، نزدک، لندن، یورونکست^(۳)، هنگ‌کنگ، تورنتو، آلمان، اسپانیا و سوئیس به ترتیب ۱۰ بورس بزرگ جهان از نظر ارزش بازار^(۴) بودند و در مجموع ۷۷ درصد از ارزش بازار بورس‌های عضو را در اختیار داشتند. بورس اوراق بهادار تهران به لحاظ ارزش بازار در میان ۵۱ عضو اطلاعات آنها گزارش شده است، در مکان چهل و پنجم قرار داشت. از نظر رشد ارزش بازار نسبت به سال قبل نیز بورس‌های شانگهای، قبرس و موریس به ترتیب با ۲۲۱، ۱۴۶ و ۱۱۳ درصد در رتبه‌های اول تا سوم قرار گرفتند. ارزش بازار بورس تهران نسبت به سال میلادی قبل به میزان ۰/۳ درصد کاهش یافت و به لحاظ رشد ارزش بازار در میان ۵۱ بورس، رتبه پنجاهم را از آن خود ساخت.

بیشترین حجم مبادلات^(۵) در این سال به ترتیب به بورس‌های نیویورک، نزدک، لندن، توکیو و یورونکست تعلق داشت. بورس تهران براساس این شاخص در رتبه چهل و چهارم جای گرفت و از نظر رشد حجم مبادلات نسبت به سال پیش با ۳۷/۷ درصد کاهش در رتبه آخر قرار گرفت. این در حالی است که براساس این معیار، در سال ۱۳۸۳ بورس تهران در مکان نخست رشد حجم مبادلات نسبت به سال پیش از آن قرار داشت.

اگرچه شاخص‌های اصلی قیمت در هر کدام از بورس‌ها به روش متفاوتی محاسبه می‌شوند، اما درصد تغییرات آنها نشان‌دهنده میانگین عایدی سرمایه‌ای^(۶) بازار است. در این خصوص، بورس‌های لیما، شانگهای و قبرس به ترتیب با ۱۶۸، ۱۳۰ و ۱۲۹ درصد رشد، از پربازده‌ترین بورس‌های اوراق بهادار عضو فدراسیون در سال ۲۰۰۶ بودند. بورس اوراق بهادار تهران بر خلاف سال ۲۰۰۳ که در رتبه دوم این جدول قرار داشت، در سال‌های بعد به دلیل کاهش قابل ملاحظه شاخص قیمت تنزل یافت. در سال ۲۰۰۶، بورس تهران با کاهشی معادل ۱/۸ درصد رتبه چهل و نهم را به خود اختصاص داد.

۱- World Federation of Exchanges

۲- بورس‌های ازاکا و تهران که نسبت به سال گذشته به ترتیب ۵/۳ و ۰/۳ درصد کاهش نشان می‌دهند.

۳- یورونکست دربرگیرنده اطلاعات بورس‌های آمستردام، بروکسل، لیسبون و پاریس است.

۴- Market Capitalization

۵- Turnover

۶- Capital Gain